

פרשת מצורע

הציפור החיה

בפרשת תזריע למדנו על טומאת המצורע, בפרשתנו אנו לומדים על אופן טהרתו. המצורע, שנענש על פגיעתו בחבריו בדיבורי פיו, נתבע לחיות בבדידות עד שייטהר, וכשהוא נטהר מצרעתו עליו לעבור טקס מורכב. בטקס הטהרה הכוהן לוקח שתי ציפורים, עץ ארז ואזוב ושני תולעת, הוא שוחט את אחת הציפורים ו... משלח את השנייה:

"אֶת הַצִּיפור הַחַיָּה יִקַּח אִתָּהּ וְאֶת עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת וְאֶת הָאֶזֶב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת הַצִּיפור הַחַיָּה בְּדָם הַצִּיפור הַשְּׁחֵטָה עַל הַמִּים הַחַיִּים. וְהִזָּה עַל הַמַּטְהָר מִן הַצִּרְעַת שִׁבְעַת פְּעָמִים וְטָהַר וְשִׁלַּח אֶת הַצִּיפור הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה" (ויקרא יד, ו-ז).

רש"י מסביר את מהותם של האמצעים המשמשים לטהרת המצורע. עץ הארז מסמל את גאוותו של האדם, והאזוב והתולעת מבטאים את שפלותו – האדם שהתגאה כעץ ארז נדרש להשפיל עצמו כאזוב וכתולעת, וזו תקנתו. הציפור היא סמל הפטפות, והואיל וחטאו היה ב"פטפוט דברים" – טהרתו מתבצעת באמצעות הציפורים הפטפוניות. שחיתת הציפור מסמלת אפוא את דיכוי הנדרש של הדיבורים הרעים, אך אם אלו הם פני הדברים – מדוע ציוותה התורה לשלח את הציפור החיה על פני השדה? האם אין בשילוח הציפור מתן הכשר כביכול לחוטא לשוב אל הדרור שהוביל אותו אל החטא?

הציפור החיה מופיעה בפסוק שלוש פעמים – כי היא הציפור העיקרית והחשובה. באמצעות הציפור החיה התורה מלמדת אותנו שהאדם שחטא לא התכוון בהכרח להרע לחברו.

האדם משול לנהר זורם. דיבורו קודם למחשבתו, ובלי משים הוא עלול להזיק לעיתים. במהותו הוא שוחר חירות, וחירותו מביאה אותו לא פעם לפגוע בזולתו. כדי למנוע נזק נוסף לזולת היה ראוי לאסור את האדם החוטא, לקחת ממנו את הסמארטפון, לבודד אותו מהחברה האנושית – שלא יוכל עוד להתערב במתרחש הרחק ממנו ולא יוכל לשלוח שוב את חיצו.

ואכן, החוטא בלשון הרע נענש. הוא נשלח לבידוד ונדרש לחשבון נפש עמוק עד לטהרתו – אך בסוף התהליך יש טהרה. כן, זועקת התורה, שחטנו ציפור אחת – אך יש ציפור נוספת שנשארת בחיים, ואף שטובלים אותה בדם הציפור השחטה היא נשארת חופשייה ונשלחת לחירותה על פני השדה.

התורה פונה כביכול אל החוטא ואומרת לו: חטאת בפך וקיבלת את עונשך. אסרנו אותך לזמן מה, אך אין ברצוננו לחנוק אותך. אתה רשאי לחזור לסביבתך, להתערות שוב בחיי החברה. אתה יכול לדבר עם כולם, לשמוח עימם ולנסות להשפיע עליהם מאישיותך – אך אל תשכח לרגע את הציפור השחטה. מעתה והלאה היה זהיר בדבריך!

הציפור החיה היא הקריאה לחירותו של האדם – אך אין זו חירות משולחת רסן כי אם חירות עם משמעת עצמית.